

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Odpowiednie ramy dla przejrzystości przedsiębiorstw”**(opinia z inicjatywy własnej)**

(2017/C 075/03)

Sprawozdawca: **Vladimíra DRBALOVÁ**

Decyzja Zgromadzenia Plenarnego	21.1.2016
Podstawa prawna	Art. 29 ust. 2 regulaminu wewnętrznego Opinia z inicjatywy własnej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja ds. Unii Gospodarczej i Walutowej oraz Spójności Gospodarczej i Społecznej
Data przyjęcia przez sekcję	29.11.2016
Data przyjęcia na sesji plenarnej	14.12.2016
Sesja plenarna nr	521
Wynik głosowania	219/3/14
(za/przeciw/wstrzymało się):	

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Komitet uważa za kluczowe, by przedsiębiorstwa były przejrzyste, i wspiera wszelkie inicjatywy prowadzące do stabilnego i przewidywalnego rozwoju przedsiębiorstw. Przejrzystość jest ważna dla wszystkich zainteresowanych stron, dla samych przedsiębiorstw i poprawy ich wizerunku oraz dla wzmocnienia zaufania pracowników, konsumentów i inwestorów.

1.2. Komitet uznaje, że większość przedsiębiorstw działających w UE jest rzeczywiście przejrzysta. Mimo to szereg niedawnych skandali pokazuje, że należy jeszcze ulepszyć przejrzystość, by stała się, ogólnie rzecz biorąc, częścią strategii zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw. W coraz większym stopniu inwestorzy i akcjonariusze zwracają uwagę nie tylko na wskaźniki rentowności przedsiębiorstw, ale także na wskaźniki jakościowe z zakresu społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw⁽¹⁾, które pomagają ograniczyć zagrożenia społeczne oraz zapewnić zrównoważony rozwój przedsiębiorstwa. Aby zaspokoić potrzeby przedsiębiorstw i pozostałych zainteresowanych stron, informacje powinny być istotne, zaś ich pozyskiwanie nie powinno być kosztowne.

1.3. Komitet zauważa, że rządy państw członkowskich powinny motywować i zachęcać przedsiębiorstwa do uczynienia z przejrzystości atutu i wspierać je w spełnianiu wymagań dotyczących przejrzystości, ponieważ stanowi ona również doskonałą szansę dla biznesu.

1.4. Komitet jest zdania, że należy skupić się zarówno na celowości, jak i zakresie podawanych informacji oraz ich jakości i prawdziwości. Poprawa przejrzystości powinna być zorientowana zarówno na osiąganie celów, jak i na proces sprawozdawczości i publikowania informacji. Oprócz podawania informacji na temat wyników osiągniętych w przeszłości sprawozdawczość powinna wybiegać w przyszłość.

1.5. Komitet zaleca, by Komisja określiła dalsze kroki, które umożliwiłyby przedsiębiorstwom spełnienie obowiązków w zakresie przejrzystości i zachowanie globalnej konkurencyjności.

1.6. Ogólnie EKES rozumie, że małe i średnie przedsiębiorstwa działają w odmiennych warunkach. W związku z tym należy uprościć stosowane wobec nich zasady, by umożliwić im prowadzenie sprawozdawczości w bardziej odpowiedni sposób, aby zapewnić pełną przejrzystość. EKES z zadowoleniem przyjmuje projekt wspierający budowanie zdolności, który ma pomóc MŚP sprostać tym wyzwaniom.

⁽¹⁾ COM(2011) 681 final.

1.7. Komitet jest zdania, że jakakolwiek następna inicjatywa dotycząca ujawniania informacji powinna skupić się na informacjach rzeczywiście potrzebnych zainteresowanym stronom, które powinny obejmować wspólny zestaw wskaźników, a jednocześnie uwzględnić rodzaj firmy i sektor, w którym działa.

1.8. Komitet podkreśla, że społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw (SOP) oraz polityka przejrzystości wewnątrz przedsiębiorstwa nie będą skuteczne bez zaangażowania pracowników. W związku z tym powinni oni uczestniczyć w konsultacjach z partnerami społecznymi.

1.9. W miarę jak rośnie rzesza odbiorców sprawozdawczości przedsiębiorstw, coraz więcej grup zainteresowanych podmiotów pragnie zapoznać się z większą liczbą aspektów dotyczących spraw korporacyjnych. Komitet uważa w związku z tym, że istotne jest zweryfikowanie obecnego modelu sprawozdawczości i uczynienie go adekwatnym do jego celu.

2. Kontekst ogólny

2.1. W 2010 r. Komisja opublikowała **komunikat zawierający 50 propozycji na rzecz poprawy rynku wewnętrznego**. Stwierdzono w nim, że także przedsiębiorstwa muszą dołączyć do wspólnych wysiłków przez wykazanie swojej odpowiedzialności oraz przejrzystości, i to zarówno wobec swoich pracowników i akcjonariuszy, jak i wobec społeczeństwa ogółem. Komisja podkreśliła, że zarządzanie przedsiębiorstwami można jeszcze poprawić, zwłaszcza w odniesieniu do składu zarządów i zróżnicowania tego składu, w tym udziału kobiet, w celu poprawy zatrudnienia, przedsiębiorczości i handlu⁽²⁾. Etykę i wartości biznesowe uznano za czynnik ożywienia gospodarczego.

2.2. W 2011 r. Komisja opublikowała **odnowioną strategię UE na lata 2011–2014 dotyczącą społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw (SOP)**⁽³⁾. Przedstawiła w niej nową definicję SOP, określając ją jako „odpowiedzialność przedsiębiorstw za ich wpływ na społeczeństwo”. Jednym z elementów tej strategii jest plan działania dążący do zintegrowania sprawozdawczości finansowej i społecznej.

2.3. W 2012 r. Komitet przyjął opinię w sprawie odnowionej strategii UE dotyczącej społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw⁽⁴⁾. Podkreślił w niej, że w trudnym klimacie gospodarczym i politycznym inicjatywa polityczna dotycząca SOP jest szansą na pozytywną współpracę ze światem biznesu. Ważne jest rozpoznanie różnych motywów działalności w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw. W komunikacie przedstawia się rozmaite korzyści, które powinno się bardziej popularyzować, wraz z przykładami sprawdzonych rozwiązań, aby informować i zachęcać przedsiębiorstwa do podejmowania większych zobowiązań na rzecz społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw.

2.4. W ostatnich latach EKES sporządził wiele innych opinii, które są wymienione w niniejszym dokumencie. Podkreśla w nich znaczenie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, przejrzystości, ujawniania informacji niefinansowej oraz zaangażowania w ten proces odpowiednich zainteresowanych stron – inwestorów, konsumentów, pracowników, przedstawicieli związków zawodowych i organizacji pozarządowych. W niniejszej opinii Komitet pragnie skupić się na właściwych ramach dla całego tego procesu.

3. W kierunku społecznie odpowiedzialnych i przejrzystych przedsiębiorstw

3.1. Kryzys gospodarczy z 2008 r. i jego skutki społeczne w pewnym stopniu podważyły zaufanie obywateli do przedsiębiorstw. Uwaga opinii publicznej i inwestorów skupiła się na społecznych i etycznych aspektach działalności firm. Więcej grup zainteresowanych podmiotów pragnie się obecnie zapoznać z większą liczbą aspektów dotyczących spraw korporacyjnych.

3.2. Inwestorom zależy na przejrzystości i kontroli nad inwestycjami. Chcą wiedzieć, jaki negatywny lub pozytywny wpływ mają ich pieniądze na środowisko i społeczeństwo. Najważniejszymi źródłami informacji niefinansowych dla inwestorów są sprawozdania dotyczące stabilności/SOP i sprawozdania roczne. Jakościowe oświadczenia dotyczące strategii są ważne dla oceny wynagrodzenia finansowego, ale za niezbędne uważa się kluczowe wskaźniki skuteczności działania (KWSD).

⁽²⁾ COM(2010) 608 final.

⁽³⁾ COM(2011) 681 final.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 229 z 31.7.2012, s. 77.

3.3. Pracownicy są pierwszymi ofiarami przedsiębiorstw, które zwracają bardzo małą uwagę na przepisy prawne. Są także pierwszymi ofiarami ich braku przejrzystości. A przecież pracownicy odgrywają kapitalną rolę w rozwoju przedsiębiorstw: ich bezpieczeństwo zatrudnienia, wynagrodzenie, zdrowie i warunki pracy są od niego zależne. Mają oni prawo domagać się przejrzystości, a także informowania ich o decyzjach dotyczących finansowej sytuacji przedsiębiorstwa i jego polityki społecznej, środowiskowej i gospodarczej. Mają także prawo domagać się udziału w podejmowaniu tych decyzji.

3.4. Konsumenci chcą przejrzystości i oczekują jej w określonych, istotnych dla siebie obszarach. Prowadzenie polityki przejrzystości zdecydowanie leży w interesie przedsiębiorstw tam, gdzie w grę wchodzi stosunki z innymi zainteresowanymi stronami (pracownikami, obywatelami i konsumentami). Często oznacza to po prostu dostarczanie klientom faktów i pomaganie im w podejmowaniu świadomych decyzji kupna. W końcowym efekcie lojalność bardziej świadomych klientów ⁽⁵⁾ zaskarbia sobie te przedsiębiorstwa, które tak właśnie postępują. Przemysł spożywczy jest wysoce wrażliwy na kwestię przejrzystości. Najnowsze badanie przeprowadzone przez Centre for Food Integrity (CFI) ⁽⁶⁾ [Ośrodek Integralności Żywności] dowodzi, że większa przejrzystość wzmacnia zaufanie konsumentów do żywności, i wskazuje wyraźną drogę ku osiągnięciu tego celu.

3.5. W kontekście globalizacji wielu partnerom biznesowym i zainteresowanym podmiotom zależy na uzyskiwaniu więcej informacji z wielu krajów na temat szerszego zakresu spraw korporacyjnych.

3.6. Przejrzystość przyczynia się do budowania zaufania, a przedsiębiorstwa potrzebują zaufania społeczeństwa. Często jednak istnieje rozdźwięk między oczekiwaniami obywateli a tym, jak odbierają działania przedsiębiorstw. Różnicę tę można częściowo przypisać nieodpowiedzialnemu zachowaniu niektórych przedsiębiorstw, a także wyolbrzymianiu przez niektóre firmy swoich zasług w sferze społecznej lub środowiskowej. Niewystarczające uświadomienie społeczeństwu sukcesów odnoszonych przez przedsiębiorstwa oraz ograniczeń, jakie napotykają w swojej działalności, również przyczynia się do powstawania tej rozbieżności.

3.7. **Dlatego też Komisja Europejska zainicjowała w 2009 r. serię warsztatów na temat przejrzystości przedsiębiorstw.** Europejskie przedsiębiorstwa odebrały to jako inicjatywę, która pojawiła się w odpowiednim momencie, czyli w trakcie kryzysu, kiedy to przejrzystość i ogólnie rzecz biorąc społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw mogłyby pomóc w przywróceniu społecznego zaufania do biznesu, częściowo nadszarpniętego przez trwający kryzys. Inicjatywa była skierowana do różnych grup zainteresowanych stron (pracodawców, związków zawodowych, organizacji pozarządowych i mediów) i miała posłużyć ukierunkowaniu dalszych działań Komisji.

3.7.1. Wnioski wyciągnięte z inicjatywy:

- Wiele przedsiębiorstw osiąga już pozytywne wyniki w zakresie przejrzystości. Społeczna odpowiedzialność biznesu jest obecnie częścią strategii biznesowej przedsiębiorstw.
- Dostęp do informacji jest istotny dla wielu zainteresowanych stron, które jednak potrzebują różnych informacji, w różnych celach. W poszczególnych sektorach zachodzą różne warunki i istnieją różne potrzeby.
- Różnice zdań dotyczą zwłaszcza kluczowych wskaźników skuteczności działania (KWSD). Większość pozostałych zainteresowanych podmiotów w państwach członkowskich preferuje jasne wskaźniki kluczowe, w tym dotyczące pracy i kwestii ekologicznych. Przedsiębiorcy są zdania, że konieczna jest elastyczność, a jeden ogólnie stosowany model nie jest właściwym rozwiązaniem.
- Podstawową kwestią dla MŚP jest potencjał w zakresie udostępniania informacji. W przypadku szerokiego spektrum zainteresowanych podmiotów, z których każdy żądać będzie innych informacji i mieć inne oczekiwania, obciążenia administracyjne przedsiębiorstw mogą być duże.
- Proces przejrzystości powinien koncentrować się zarówno na wynikach, jak i na samym procesie opracowania sprawozdań i ujawniania informacji. Zasada społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw powinna zostać włączona do strategii biznesowych, a zintegrowana sprawozdawczość jest jednym ze sposobów osiągnięcia tego celu.

⁽⁵⁾ <https://www.visioncritical.com/5-brands-employed-transparency-marketing-and-won/>

⁽⁶⁾ „A clear view of transparency and how it builds consumer trust” [„Jasny obraz przejrzystości i tego, w jaki sposób buduje to zaufanie konsumentów”], 2015 Consumer trust research, The Centre for Food Integrity [Badania dotyczące zaufania konsumentów, Ośrodek Integralności Żywności].

— Przejrzystość i regularne publikowanie sprawozdań w sprawie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw jest dodatkowym atutem dla przedsiębiorstw i pracowników, dla beneficjentów ich produktów i usług – czyli konsumentów i obywateli – i dla inwestorów.

4. Komisja zwiększa wymagania w zakresie przejrzystości i sprawozdawczości niefinansowej

4.1. W strategii UE dotyczącej społecznej odpowiedzialności biznesu Komisja stwierdza, że ujawnianie informacji społecznych i środowiskowych, w tym informacji dotyczących klimatu, może ułatwić komunikację z zainteresowanymi stronami oraz identyfikację istotnych zagrożeń dotyczących zrównoważonego rozwoju. Chodzi tutaj o istotny element odpowiedzialności, który może wywrzeć pozytywny wpływ na budowanie zaufania społecznego do przedsiębiorstw. Aby potrzeby przedsiębiorstw i pozostałych zainteresowanych stron zostały zaspokojone, podana informacja musi być istotna.

4.1.1. Komisja stwierdza również, że informacje społeczne i środowiskowe ujawniane są przez coraz większą liczbę spółek. Małe i średnie przedsiębiorstwa często udostępniają tego rodzaju informacje w sposób nieformalny i na zasadzie dobrowolności. Jedno ze źródeł szacuje, że około 2 500 przedsiębiorstw europejskich publikuje sprawozdania dotyczące odpowiedzialności społecznej bądź zrównoważonego rozwoju, co w skali ogólnoświatowej stawia UE na wiodącej pozycji⁽⁷⁾.

4.2. W 2013 r. z inicjatywy Parlamentu Europejskiego Komisja opracowała wniosek ustawodawczy w sprawie **przejrzystości informacji dotyczących kwestii społecznych i środowiskowych przekazywanych przez przedsiębiorstwa ze wszystkich sektorów**⁽⁸⁾. Celem zmiany tzw. dyrektyw o rachunkowości było określenie w stosunku do niektórych dużych spółek (do których zalicza się obecnie ok. 6 tys. spółek i podmiotów w UE) wymagań w odniesieniu do ujawniania w sprawozdaniu rocznym istotnych informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności.

4.2.1. Transpozycja dyrektywy do prawa krajowego odbywa się w niektórych państwach w konsultacji z przedsiębiorstwami, by przy jej wprowadzaniu wykorzystać elastyczność dyrektywy, nie wykroczyć poza jej zakres, zapewnić przedsiębiorstwom pewność prawa i zadbać o to, by odpowiadała rzeczywistym potrzebom przedsiębiorstw. W związku z powyższym EKES opracował opinię⁽⁹⁾, w której podkreśla prawo do wykorzystania tego elastycznego i odpowiedniego mechanizmu do poprawy komunikacji z akcjonariuszami, inwestorami, pracownikami i innymi zainteresowanymi stronami. Wyraża w niej również zadowolenie, że wniosek dotyczy tylko dużych spółek, aby uniknąć dodatkowego obciążania mniejszych przedsiębiorstw.

4.2.2. Komisja opracowuje obecnie niewiążące wytyczne w sprawie sprawozdawczości niefinansowej na podstawie wyników konsultacji publicznych. W celu ułatwienia dalszych konsultacji z zainteresowanymi stronami⁽¹⁰⁾ Komisja opublikowała przykładowy dokument informacyjny określający kluczowe zasady ujawniania informacji niefinansowych. Zgłaszane informacje niefinansowe powinny być istotne, wiarygodne, wyważone i zrozumiałe, kompleksowe i zwięzłe, strategiczne i perspektywiczne, jakościowe i ilościowe oraz spójne. Powinny być także skierowane do zainteresowanych stron i dostosowane do konkretnych przedsiębiorstw i sektorów.

4.3. Zgodnie ze strategią „Europa 2020”, wzywającą do poprawy otoczenia biznesowego w Europie, Komisja opublikowała w 2014 r. **wniosek dotyczący dyrektywy mającej na celu wspieranie stworzenia nowoczesnych i skutecznych ram ładu korporacyjnego dla europejskich przedsiębiorstw, inwestorów i pracowników**⁽¹¹⁾, które muszą być dostosowane do potrzeb współczesnego społeczeństwa oraz do zmieniającego się otoczenia gospodarczego.

4.3.1. Wniosek powinien wesprzeć długofalową stabilność spółek w UE oraz perspektywę długoterminową dla akcjonariuszy, zapewniając lepsze warunki działania spółkom, których akcje notowane są na regulowanych giełdach UE. W swojej opinii⁽¹²⁾ Komitet podkreśla, że wniosek doprowadzi do stworzenia bardziej stabilnego i zrównoważonego ładu korporacyjnego i środowiska inwestycyjnego w Europie. Zwraca ponadto uwagę, że w części poświęconej ocenie skutków Komisja argumentuje, że jej propozycje jedynie nieznacznie zwiększą obciążenie administracyjne spółek notowanych na rynku regulowanym. Oszacowanie, w jakim stopniu udało się tę równowagę zachować, będzie istotnym elementem ewaluacji tej dyrektywy.

4.4. W październiku 2015 r. Komisja opublikowała swoją nową strategię „Handel z korzyścią dla wszystkich: w kierunku bardziej odpowiedzialnej polityki handlowej i inwestycyjnej UE”, która zawiera wizję kierunku polityki UE odzwierciedlającą konieczność prowadzenia bardziej odpowiedzialnej i przejrzystej polityki handlowej.

⁽⁷⁾ CorporateRegister.com.

⁽⁸⁾ COM(2013) 207 final.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 327 z 12.11.2013, s. 47.

⁽¹⁰⁾ Warsztaty z udziałem zainteresowanych stron na temat niewiążących wytycznych dotyczących ujawniania informacji niefinansowych, zorganizowane dnia 27 września 2016 r. w Brukseli przez DG FISMA Komisji Europejskiej.

⁽¹¹⁾ COM(2014) 213 final.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 451 z 16.12.2014, s. 87.

4.4.1. W rozdziale poświęconym polityce handlowej i inwestycyjnej opartej na wartościach Komisja deklaruje wzmocnienie praw konsumentów przez rozwój inicjatyw w obszarze odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw i należytej staranności w łańcuchach produkcji, z naciskiem na przestrzeganie praw człowieka – włącznie z prawami pracowniczymi – oraz środowiskowe aspekty łańcuchów wartości. Komisja chce iść drogą wzmocnienia wymiaru zrównoważonego rozwoju w umowach o wolnym handlu.

4.4.2. W opinii w sprawie godnej pracy w światowych łańcuchach dostaw⁽¹³⁾ EKES stwierdza, że „posiada bogate doświadczenie w obszarze zrównoważoności, gdyż uczestniczył we wdrażaniu i monitorowaniu określonych rozdziałów w ramach umów o wolnym handlu oraz był zaangażowany w działania wielu komitetów społeczeństwa obywatelskiego, co umożliwia mu występowanie z propozycjami w zakresie sprawiedliwej równowagi między niezbędnymi wymogami prawnymi w dziedzinie praw człowieka i praw pracowniczych, przejrzystości i walki z korupcją a niezbędnym zakresem elastyczności dla przedsiębiorstw wielonarodowych, jeśli chodzi o skuteczne organizowanie i rozwijanie ich światowych łańcuchów dostaw dostosowanych do rozmaitych uwarunkowań lokalnych”.

4.4.3. Wyższe standardy dotyczące publikowania sprawozdań na temat kwestii niefinansowych mogą być istotną kwestią w polityce handlowej. Regulacje na szczeblu światowym, w tym porozumienia handlowe, powinny zwiększyć przejrzystość w zakresie publikowania informacji niefinansowych w krajach takich, jak Stany Zjednoczone i Chiny, aby zapewnić równe warunki działania dla przedsiębiorstw europejskich.

4.4.4. Komisja Europejska planuje zwiększenie środków zachęcających do ujawniania informacji dotyczących należytej staranności, zwłaszcza skierowanych do przedsiębiorstw wielonarodowych. Zamierza także przyjąć **bardziej ambitne podejście do wydobywania minerałów na obszarach dotkniętych konfliktami**⁽¹⁴⁾, poszukiwać nowych obszarów wzmocnionego partnerstwa na rzecz odpowiedzialnych łańcuchów wartości oraz opublikować przegląd sprawozdań przedsiębiorstw na temat odpowiedzialnych łańcuchów wartości.

4.4.5. Ponadto można się spodziewać sformułowania nowych wymogów wobec przedsiębiorstw w związku z wymaganiami Komisji dotyczącymi etycznego handlu oraz wspierania i ochrony praw człowieka. Jest to związane z wdrażaniem planu działania Komisji w zakresie praw człowieka 2015–2018⁽¹⁵⁾. W konkluzjach Rady do Spraw Zagranicznych (czerwiec 2016 r.) podkreśla się istotną rolę przejrzystości przedsiębiorstw w umożliwianiu rynkom uznawania praw człowieka, zachęcania do ich poszanowania i nagradzania takich postaw.

4.5. W styczniu 2016 r. Komisja przedłożyła swój **pakiet środków przeciwdziałających unikaniu opodatkowania**, którego celem jest zagwarantowanie efektywnego opodatkowania i zwiększenie przejrzystości podatków.

4.5.1. Jednym z monitorowanych obszarów, który **dotyczyć będzie przedsiębiorstw i grup wielonarodowych**, jest tzw. **sprawozdawczość w podziale na kraje** (country-by-country reporting – obowiązek opracowania i przekazania administracji podatkowej wykazu realizowanych w ramach grupy transakcji, wraz z danymi o dochodach, zyskach, zapłaconych podatkach dochodowych itp.). Na obecnym etapie pakiet obejmuje udostępnianie sobie informacji przez administracje podatkowe państw członkowskich.

4.6. Na początku kwietnia 2016 r.⁽¹⁶⁾ Komisja zaproponowała, by przedsiębiorstwa wielonarodowe publikowały osobne sprawozdanie na temat płaconego przez nie podatku dochodowego, wraz z innymi informacjami podatkowymi. Przedsiębiorstwa wielonarodowe o skonsolidowanym obrocie netto przewyższającym 750 mln EUR będą musiały – bez względu na to, czy ich siedziba znajduje się na terenie UE, czy poza nią – spełnić te dodatkowe wymagania w zakresie przejrzystości. Obowiązek ten odnosi się również do ich oddziałów i jednostek zależnych. W tym kontekście EKES przyjął właśnie opinię w sprawie zwalczania oszustw podatkowych⁽¹⁷⁾, w której zachęca Komisję do podjęcia bardziej ambitnych działań w zakresie wymogu przejrzystości podatkowej spółek poprzez obniżenie progu obrotów, wynoszącego obecnie 750 mln EUR, lub przygotowanie harmonogramu przewidującego stopniowe zmniejszanie tego progu.

4.6.1. Komisja powinna jednak wziąć pod uwagę zasady dotyczące rynku wewnętrznego UE i konkurencyjność Unii. Jednostronne wymagania w ramach UE mogłyby prowadzić do niezamierzonych skutków, w przypadku gdyby przedsiębiorstwa spoza UE były wolne od tego obowiązku. W związku z tym obowiązek ten powinien objąć przedsiębiorstwa spoza UE w ramach negocjacji dotyczących międzynarodowych umów handlowych.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 303 z 19.8.2016, s. 17.

⁽¹⁴⁾ JOIN(2014) 8 final.

⁽¹⁵⁾ SWD(2015) 144 final.

⁽¹⁶⁾ COM(2016) 198 final.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 487 z 28.12.2016, s. 62.

4.7. Komisja Europejska współpracuje z innymi organizacjami międzynarodowymi, takimi jak Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), Międzynarodowa Organizacja Pracy (MOP), WHO i Bank Światowy, a także wzmocnia synergię z ich instrumentami w celu zapewnienia dobrego ładu korporacyjnego, przejrzystości i odpowiedzialności przedsiębiorstw⁽¹⁸⁾. Narzędzia te są poddawane regularnym przeglądom i stawiają wymogi dotyczące odpowiedzialności i przejrzystości przedsiębiorstw w obszarach ich polityki społecznej, środowiskowej oraz w zakresie praw człowieka, skłaniają do działań zapobiegawczych oraz analizowania ryzyka, jak również definiowania środków stosowanych w ramach polityki ostrożności. Narzędzia te są ukierunkowane przede wszystkim na przedsiębiorstwa wielonarodowe, mają jednak również służyć jako podpowiedź dla spółek na szczeblu krajowym. Wszelkie zmiany do tych instrumentów powinny skupić się zwłaszcza na ich lepszym stosowaniu.

4.8. Rosnące światowe i europejskie wymagania w zakresie przejrzystości przedsiębiorstw przenoszą się na przedsiębiorstwa działające w poszczególnych państwach członkowskich. Rola Komisji Europejskiej powinna polegać na prowadzeniu i koordynowaniu polityk państw członkowskich UE, ograniczając tym samym ryzyko rozbieżnego podejścia⁽¹⁹⁾.

4.8.1. Strategia Komisji w zakresie odpowiedzialności przedsiębiorstw oraz jej zalecenia dla poszczególnych państw członkowskich często prowadzą do przyjęcia na szczeblu krajowym założenia, że to państwo powinno kierować odpowiedzialną przedsiębiorczością i przejrzystością i ją nadzorować.

4.8.2. Przedsiębiorstwa uznają, że to one same dostarczają impulsu do działania w sposób przejrzysty i odpowiedzialny. Zostało to także uznane w komunikacie Komisji pt. „Realizacja partnerstwa na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia: uczynienie Europy liderem w zakresie odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw”⁽²⁰⁾.

4.8.3. Podstawowym obowiązkiem każdego przedsiębiorstwa jest kreowanie wartości nie tylko dla swoich udziałowców, lecz także pracowników, otoczenia i społeczności, a także tworzenie i utrzymanie miejsc pracy. Dlatego też państwa członkowskie powinny zapewniać im sprzyjające warunki i wspierać je w ich wysiłkach na rzecz odpowiedzialności i przejrzystości.

5. Znalezienie odpowiednich ram sprawozdawczości przedsiębiorstw

5.1. Komitet przyznaje, że sprawozdawczość niefinansowa ma bardzo duże znaczenie dla sprawozdawczości przedsiębiorstw, ponieważ pomaga w tworzeniu kompletnego obrazu spraw korporacyjnych.

5.2. Otoczenie regulacyjne dla prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwa staje się coraz bardziej złożone. Aby lepiej zaspokajać potrzeby zainteresowanych stron należy określić odpowiednie ramy sprawozdawczości przedsiębiorstw, a jednocześnie unikać niepotrzebnych obciążeń administracyjnych i finansowych. Należy również promować społeczną odpowiedzialność przedsiębiorstw i przejrzystość i wykorzystywać je jako okazję dla przedsiębiorstw do unikania ryzyka społecznego i zapewnienia sobie zrównoważonego rozwoju.

5.3. W ostatniej dekadzie kładzie się coraz większy nacisk na różne aspekty informacji niefinansowych. Istnieje szereg ram międzynarodowych regulujących ujawnianie informacji społecznych i środowiskowych, np. Globalna Inicjatywa Sprawozdawcza (Global Reporting Initiative – GRI).

5.4. Powstaje pytanie, czy wszystkim zainteresowanym podmiotom wystarczy takie samo sprawozdanie, czy potrzebują raczej zestawu sprawozdań. Czy powinno istnieć wiele różnych sprawozdań, czy też należy przyjąć koncepcję pojedynczego kompleksowego sprawozdania – taką jak koncepcja Core&More⁽²¹⁾ zaproponowana przez Europejską Federację Księgowych (FEE) w 2015 r.?

5.5. Dyskusje na temat przyszłych potrzeb w zakresie sprawozdawczości przedsiębiorstw powinny uwzględnić różne potrzeby informacyjne różnych grup zainteresowanych podmiotów, w zależności od wielkości i charakteru danego podmiotu raportującego.

⁽¹⁸⁾ Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, trójstronna deklaracja MOP-u dotycząca przedsiębiorstw wielonarodowych oraz polityki społecznej.

⁽¹⁹⁾ COM(2011) 681 final.

⁽²⁰⁾ COM(2006) 136 final.

⁽²¹⁾ The future for corporate reporting – creating the dynamics for change [Przyszłość sprawozdawczości przedsiębiorstw – tworzenie dynamiki zmian], FEE, październik 2015 r.

5.6. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stwierdził w opinii w sprawie ujawniania informacji niefinansowych, że „należy zwrócić się do Komisji o zainicjowanie lub ułatwienie procesu obejmującego podejście »wielopodmiotowe«⁽²²⁾, aby lepiej określić główne wytyczne i normy odniesienia ułatwiające porównywanie, a w dłuższej perspektywie czasowej także harmonizację”.

5.6.1. Komitet w tym względzie podkreślił już potrzebę zastosowania środków naprawczych przeciwdziałających wypaczeniu wartości przedsiębiorstw z powodu myślenia w kategoriach krótkoterminowych. Ponadto EKES wezwał w opinii w sprawie udziału pracowników⁽²³⁾ do wskazania kierunków polityki europejskiej, które służyłyby pokonaniu dominującego obecnie podejścia polegającego na jednostronnym zapewnieniu przejrzystości przedsiębiorstwa akcjonariuszom, poprzez szersze postrzeganie przedsiębiorstwa jako „zrównoważonego” w interesie jego długofalowego rozwoju.

5.7. Nawet jeżeli przyszłość zrównoważonych przedsiębiorstw będzie ściśle powiązana ze środowiskiem społecznym i poszanowaniem konsumentów, wszelkie dalsze inicjatywy dotyczące ujawniania informacji powinny skupiać się na realnych potrzebach zainteresowanych stron.

Bruksela, dnia 14 grudnia 2016 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Georges DASSIS

⁽²²⁾ Dz.U. C 327 z 12.11.2013, s. 47.

⁽²³⁾ Dz.U. C 161 z 6.6.2013, s. 35.